

§ 101

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Holopaisen ym. valtuustoaloitteesta avointen ja maksuttomien tilojen saatavuuden varmistamisesta kaavoituksessa

HEL 2020-012441 T 00 00 03

Hankennumero 5264_192

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Anni Sinnemäki: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydäl-
le.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Susa Eräranta, tiimipäällikkö, puhelin: 310 32057
susa.eraranta(a)hel.fi
Pasi Lönnberg, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31851
pasi.lonnberg(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 11.11.2020 Holopainen Mari Avointa ja maksutonta tilaa
jokaiseen kaupunginosaan

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupungin-
hallitukselle:

Helsingin kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin ensimmäisen toimiti-
lastrategian 22.6.2020 (§ 24). Strategiassa kiinteistöomaisuuden hallin-
taa ja hoitoa ohjataan aiempaa tavoitteellisempaan suuntaan niin, että
tilat kestävät aikaa ja pystyvät palvelemaan erilaisia käyttäjiä. Strate-
gian edellyttämän toimintatavan mukaisesti kaupungin tilat tehdään

mahdollisimman monikäyttöisiksi ja tilojen iltakäyttö mahdollistetaan. Yhteistilojen keskittäminen suuremmiksi kokonaisuuksiksi mahdollistaa tilojen paremman toiminnallisuuden ja joustavuuden. Kaupungin omistamia monikäyttötiloja ovat esimerkiksi nuorisotalot, koulut ja asukaspuistot. Keskitettyjä yhteistilahankkeita on toteutettu esimerkiksi Arabianrannassa, Kalasatamassa, Vuosaarella ja Pasilan Postipuistossa.

Käyttäjilleen maksuttomia tiloja tarjoavat esimerkiksi kirjastot ja nuorisotilat. Näiden lisäksi kaupunki tarjoaa käyttäjille lähes maksuttomia tiloja, joita subventoidaan kaupungin omien toimialojen kautta. Tilakäytön subventoinnista päättävät pääsääntöisesti käyttäjätoimialat itse lautakuntiansa kautta ja talousarvioonsa perustuen. Kaupungin talousarviossa määritellään tilahankkeet aikatauluineen. Kaupungin omissa tilahankkeissa käyttäjätoimialoille, kuten kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, sosiaali- ja terveystoimialalle ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle vuokrataan rakennus tai tilakokonaisuus, jonka yhteiskäytön mahdollistamisesta toimialat vastaavat itsenäisesti. Sisäisessä vuokrauksessa todelliset tilakustannukset kohdistetaan käyttäjätoimialan talouteen. Tiloille, joita kaupunki ei tarvitse omassa käytössään tai joiden omistamiseen ei liity muita strategisia syitä tai pitkän tähtäimen palvelutilatarpeita, ei ole löytynyt kestävää talousarvion mahdollistamaa ratkaisua.

Kaupunkiympäristön toimialalla on parhaillaan käynnissä ydinprosessityö, jonka alueellisten tilaratkaisuiden suunnittelun pääprosessissa käsitellään palvelutilatarpeiden oikea-aikaista tunnistamista esimerkiksi kaavavarannon, rakennusoikeuden sekä talousarvioon sovittamisen osalta toimialojen yhteistyössä. Kaupungin omistamien tilojen osalta tilantarve suunnitellaan yhteistyössä käyttäjätoimialojen kanssa jo asemakaavoituksen aikana. Kaavoituksen aikana voidaan määritellä esimerkiksi tilojen käyttötarkoitus, mutta ei niiden omistajaa tai rahoitusta. Esimerkiksi Vuosaaren uuden lukion kaavoituksessa on pyritty edistämään vahvasti ajatusta yhteiskäytön mahdollistamisesta jo suunnitteluvaiheen aikana. Vuosaaren keskustan suunnitteluperiaatteiden (Kslk 15.11.2016, § 377) aikaisessa vuorovaikutuksessa nousi vahvasti esiin alueellisten toimijoiden huoli monitoimitilojen saatavuudesta Itä-Helsingissä. Tavoitteet ilta- ja viikonloppukäytöstä liitettiin hankkeen vaatimuksiin asemakaavassa ja sitä tarkentavassa korttelikortissa. Asemakaavan laatimisen rinnalla järjestettiin elinkaarikilpailutus kilpailullisella neuvottelumenettelyllä ja korttelikortissa kuvatut tavoitteet liitettiin kilpailutuksen arviointina toimivaan laatupisteytykseen. Tämän lisäksi suunnittelua ohjattiin asemakaavoituksen, tilaajan ja palvelutarjoajien välisissä neuvotteluissa. Arviointikriteerien kautta valikoitunut voittajaehdotus on rakenteilla ja aloittaa tavoitteellisesti toimintansa syyslukukaudeksi 2021.

Kaavoitus ei ota kantaa tilojen hintaan tai omistajuuteen, vaan tilojen maksuttomuuden mahdollistaminen tulee huomioida ensisijaisesti kaupungin talousarvioneuvotteluiden aikana. Kaupungin omistamien tilojen entistä aktiivisempi avaaminen ulkopuoliseen käyttöön vaatii uudenlaisia toimintamalleja esimerkiksi rahoituksen ja tilavarausten osalta. Kaupungin toimitilastrategian pohjalta erillisten monikäyttötilojen kaavoittamiseen, omistamiseen ja hallinnointiin ei ole perustetta.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Mari Holopainen ja 14 muuta valtuutettua ovat tehneet 11.11.2020 seuraavan valtuustoaloitteen:

Helsingissä on kaupungin itsensä ja kumppanitahojen ylläpitämien tilojen asukaskäytössä. Tiloja on kuitenkin vaihtelevasti saatavilla. Muun muassa seurakuntien vähennettyä kohtuuhintaisia kokoontumistiloja, joita myös ulkopuoliset harrastusryhmät ovat vuokranneet, ovat kokoontumistilat vähentyneet ja kohtuuhintaiset harrastustilat paikoin heikentyneet.

Esimerkiksi keskustakirjasto Oodin suosio on osoittanut, että myös avoimelle ja maksuttomalle tilalle on kova kysyntä Helsingissä. Sitä tarvitaan keskustan lisäksi lähipalveluna esimerkiksi lasten, ikäihmisten ja perhevapaalla olevien näkökulmasta. Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki on asukas- ja käyttäjälähtöinen kaupunki. Avoimen tilan suunnittelussa olisi tärkeää osallistaa kaupunginosayhdistyksiä ja asukkaita. Myös uuden rakentamisen yhteydessä tulisi varmistaa riittävien kokoontumistilojen saatavuus.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki varmistaa sekä olemassa olevien alueiden että uusien kaavoituksen yhteydessä riittävien avoimien tilojen saatavuuden.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 6.4.2021 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Susa Eräranta, tiimipäällikkö, puhelin: 310 32057
susa.eraranta(a)hel.fi
Pasi Lönnberg, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31851
pasi.lonnberg(a)hel.fi

02.03.2021

Asia/18

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 11.11.2020 Holopainen Mari Avointa ja maksutonta tilaa jokaiseen kaupunginosaan

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano